

**CSABAI
LÁSZLÓ****FELLAZÍTÁS**

Kiss Guszti, az alapszervezeti titkár, a nyárligeti konzervgyár KISZ-klubjába vezeti be a nyomozót. A város párttitkára, aki nemrég még maga is a gyár függetlenített alapszervezeti titkára volt, már korábban megérkezett oda. Kiss udvariasan meghajlik, és távozik. Örül, hogy nem neki kell kivizsgálnia ezt a kényes ügyet. De annak is, hogy kívülről mindent hallani fog. Vékony a klub ajtaja. Épp azért vitte oda vendégeit. A hallgatóság előtt azonban még el kell mennie Vámosiért.

– Schiffer Ádám főhadnagy – nyújtja a kezét a nyomozó a funkcionáriusnak.

– Mocsánszki Pál – kezel le vele az. – De hiszen látásból ismerjük egymást. És én önről sokat hallottam már. Az édesapjáról nem is beszélve. A Szibériát megjárt szuperdetektívnek rendületlen a népszerűsége.

Schiffer Ádám szereti az apját. Ha viszont a személyéről rögtön az apjára asszociálnak, azt egyáltalán nem szereti. Most is elhúzza a száját. De félrefordulva.

A helyiséget kezdi szemlélni. Se mozgalmi plakátok, se zászlók. Mintha egy tinédzser szobájában lennének. Diszkó- és heavy metal zenekarok poszterei mindenhol. Meg márkás italok üres palackjai. És sok sörösdoboz. Sört lehet fogyasztani a klubban hat óra után, de ezek itt nem tivornyázások maradványai. A gyárban sörösdobozgyűjtő és -cserélgető kör működik. Van, aki ötszáz darabnál tart már. Ebből egy keletnémet, négyszázkilencvenkilenc pedig nyugatnémet cég terméke. (A magyar sörgyárak mind félliteres üvegbe palackoznak, de dollárboltban lehet külföldi dobozost is kapni.) Van még a falon egy zergebőr. A főmérnök (aki szenvedélyes vadász) ajándéka.

– Mocsánszki elvtárs – tér Schiffer a lényegre. – Én a bünyügyi osztályon dolgozom. Emberölés, emberölési kísérlet, nagy anyagi kárt okozó köztörvényes bűncselekmények: ez a szakterületem. Igyekszem kivonni magam mindenféle politikai vonatkozású...

– Tudom jól. Ezért kértem magát.

– Mert kerülöm a politikát?

– Pontosan. Kerüli, vagyis nem csinál mindenből politikát.

– Ezt értem. De hát itt mégis valami olyasféle...

– Ez lesz a feladatunk. Hogy ne legyen olyan. Ha olyan, akkor se legyen.

– Rendben. Jegyzőkönyvet írjak?

– Isten őrizz! És ne is továbbítsa az ügyet! Ne beszéljen róla senkinek!

– A főkapitány már tud róla.

– Ő kivétel. Ő nagyon tapintatos. De ez a dolog el kéne, hogy haljon. Ma! Itt! Ha a raktárost sikerül meggyőzni.

– Hát... igyekezni fogok.

– Köszönöm. Nem szokott ilyen kéréseket kapni?

– Kaptam már. Nem is egyszer. És most, kérem, avasson be a részletekbe! Aztán behívjuk az érintettet.

Kiss Guszti mutatja a raktárvezetőnek, hova üljön el. És siet ki. Hallgatózni.

– Főhadnagy úr – kezdi Mocsánszki. – Bemutatom önnek korábbi kollégámat, Vámosi Jenő kartársat. Vagyis elvtársat. A készáru-raktár vezetőjét. Középfokú élelmiszeripari technikumot végzett. Itt, Nyárligeten. Ezalatt vállalatától ösztöndíjat kapott. A munkájával sosincs gond. Jó szakember. Rendszeresen kap prémiumot. Tagja a pártnak. Minden gyűlésen és szemináriumon jelen van. Nem különösebben aktív felszólaló, de a rábízott feladatot elvégzi. Feleségével, aki a városházán titkárnő, mivel saját gyermekük nem lehetett, három kislányt fogadtak örökbe. Példamutató tettüket a gyár minden karácsonykor egy jelentős adománnyal segíti. Természetesen saját termékekből áll ez az ajándékcsomag.

Az egyszerű Trapper farmerba és kék köpenybe öltözött, vastag keretes szemüveget viselő Vámosi Jenő figyelmesen követi a titkár szavait. Aprókat bólint.

– Értem, köszönöm – veszi át a szót a rendőr. – Vámosi úr! A tárgyra térnék: folyó hó negyedikén, vagyis tegnapelőtt, egy levelet kapott a nyárligeti konzervgyár kereskedelmi osztálya az Eastwind-Trade nevezetű, Kajmán-szigeteken bejegyzett, ténylegesen azonban az Egyesült Királyság, magyarul Anglia területén működő export-import cégtől. Felolvasom a levél szakfordítását:

„Tisztelt Osztályvezető Úr!

Cégünk közvetíti immár három éve az önök termékeit az Egyesült Királyság piacára, mely, úgy véljük, mindkét fél számára gyümölcsöző kapcsolat. Elégedettek lehetünk vele. Elégedettségünk alapja pedig nem lehet más, mint vevőink elégedettsége. Ők, akik a boltok hatalmas áruválasztékából az önök által készített és általunk piacra dobott konzervekre adják le a voksukat, ők tartják mozgásban ezt a mi és az önök számára is profitábilis folyamatot. Nem lehet eleget tenni a vevők kegyének megnyeréséért. Mi reklámmal harcolunk ezért, önök pedig a termékek minőségével és pontos leszállításával. Eddig semmi gond nem akadt. Az utóbbi hetekben azonban olyan bejelentések érkeztek kiskereskedelmi partnereinktől, melyek rendkívül megzavarták az értékesítési folyamatot. Néhány vásárló papírcímkéket talált a zöldborsókonzervek alá ragasztva, rendkívül rossz angolsággal írt szöveggel. Ha nem is tudtuk mindet megfejtetni, úgy véljük, ezek afféle politikai üzenetek. Szlogenek.

Tisztelt Osztályvezető Úr!

Minket a politika alapján véve nem érdekel. Pontosabban csak annyiban, miként segítheti az a munkánkat. Nagy örömünkre szolgált, hogy 1984 februárjában államunk vezetője, Margaret Thatcher asszony az önök szép országában tett látogatást. A végén azt nyilatkozta, hogy a politikai berendezkedésben mutatkozó nyilvánvaló különbségek ellenére, vagy éppen ezért, nagyon fontos az államaink közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése. Közös vállalatalapítás, harmadik piacon való közös megjelenés és természetesen a hagyományos kereskedelem területén. Kádár János úr biztosította, hogy Magyarország, messzemenőleg egyetértve ezzel a szándékkal, szintén a praktikus gazdasági megfontolásokat helyezi előtérbe. Eddig mi is így tapasztaltuk. Kár, hogy az utóbbi időben a már fent említett okokból kifolyólag kétségeink merültek fel. Azt reméljük mindazonáltal, hogy egyéni akcióról van szó, nem pedig valami központi propaganda-hadjárat kezdetéről.

Tisztelt Osztályvezető Úr!

Mi erről a cédulázási ügyről nem tájékoztattuk sem itthoni partnereinket, sem a külügyminisztériumot. Hogy Ön jelenti-e ezt a felettesének, esetleg a magyar rendőrségnek vagy a magyar külügyminisztériumnak, azt Önre bízuk. Csak annyit kérünk nyomatékkal: ne forduljon elő ilyen többet!

Mint bizonyára tudja, Románia adósságszanálási okból dömpingáron élelmiszeripari termékekkel árasztotta el Nyugat-Európát. A román zöldségkonzervek olcsóbbak, mint a magyarok. Igaz, gyengébb minőségűek. Ezért eddig Önök felé dőlt a mérleg. Szeretnénk, ha ez így is maradna.

Üdvözlettel James Kendal... London, dátum és a többi, és a többi... „

Schiffer átadja a levelet a raktárvezetőnek.

- Kérem, olvassa el ön is!
- Nem olvasom. Elhiszem, hogy ez állt benne.
- Lekötelez. No, és mit szól hozzá?
- Értem, mi a gondjuk. Úgy vélik, egyes vásárlók a politikai üzenetek miatt elpártolhatnak a nyárligeti konzervgyár termékeitől. És ez kárt okozna az East...
- Az Eastwindnek. Hát persze. De hogy ez megtörténhetett... nincs is meglepődve?
- Sok furcsa dolog történik. Az ember nem is gondolná.
- Az igaz. Vámosi úr! Azokat a címkéket valaki a gyárban tette a zöldborsókonzervek aljára. A gyártósoron ez nem lehetséges, a futószalag gyorsasága nem engedi. Meg egyébként is: mindenki lát mindenkit. A készáru-raktárba a raklapok fóliázottan érkeznek, de ez nem jelent teljes lezárást. Be lehet nyúlni a konzervek közé. Tehát ott történt a felragasztás. A raktár folyamatos kameramegfigyelés alatt áll. Lopások miatt. A kamerákat a rendészek figyelik. Bármilyen gyanúsat észlelnek, magának szólnak. Ön azonban nem jelentett a feletteseinek semmilyen rendkívüli eseményt. Így van?
- Így. Mióta én vagyok a vezető, nem történt lopás.
- Lopás. Ezt figyelik a rendészek is. Nem vis-e ki valaki egy raklap vagy egy szatyor konzervet. Az azonban, hogy valaki ott igazgat valamit, nem érdekli őket. Szóval leginkább magában bízunk. Kérem, beszéljen!
- Miről?
- Ki ragasztgatott cédulákat a raktárában?
- Nem tudom. Se a rendészet nem jelzett, se én nem...
- Sokan léphetnek be a raktárba?
- A nyolc targoncás. Meg a rakodómunkások. Úgy... húsz ember. De a rakodók személye változik. Néhányan már elhagyták a gyárat.
- Nem baj. Mindenkit ki fogunk hallgatni. Nagy felhajtás lesz. És meg fogjuk találni a tettest. De a cirkusz beszámít majd az ítéletbe. És a szégyen is nyilvános lesz.
- Vámosi nyel egyet. Arcán mégis apró mosoly. Schiffer eladná az üdvösségét, ha megtudhatná, a lebukástól való félelem vagy a biztos ártatlanság tudata csalta ezt a mosolyt az arcára. Viszont Magyarországon senki nem lehet biztos az ártatlanságában. Régen egyáltalán nem lehetett. Mostanában már jobban. De azért teljesen még most sem.
- Kérhetnék egy kávét, felügyelő úr?
- Hívjon nyomozónak vagy főhadnagynak! Felügyelők csak a krimikben vannak.
- Elnézést. Kaphatok egy kávét?
- Miért akar most kávét? Nem presszóban vagyunk.
- A fejem. Össze kell szednem magam – és megint elmosolyodik. Amit Schiffer a kínlódás jelének vél.

– Nem bánom. Egy kávé ne múljon!

A párttitkár pedig elküldi az alapszervezeti titkárt egy eszpresszóért.

Vámosi apró kortyokban issza ki a csészét. Megnyalja utána a kanalat. A kockacukrot pedig elropogtatja. Mosolyog, de rögtön utána fehér arccal kezd beszélni.

– Főhadnagy úr! Ne rendezzen kihallgatást! Beismerő vallomás szeretnék tenni.

– Ennek nagyon örülök. Az adott helyzetben a legjobb döntést hozta.

– Akkor mehetek?

– Hová?

– Vissza a helyemre. Hamarosan jönnek az osztrák kamionok. Még ma Hegyeshalomra kell érniük. El kell kezdenünk a rakodást.

– De hát azt mondta, beismerő vallomást tesz.

– Megtettem. Én vagyok az elkövető, a cédulázó.

– Eeez nem így megy! Kérem a részleteket! Mikor csinálta? Kivel vagy kikkel? Mit ragasztott fel? Honnan szedte a géppel teleírt cédulákat? Miért csinálta az egészet? Vannak-e még ilyen fel nem ragasztott cédulák? Válaszoljon! Szépen sorban.

– Egyedül csináltam. Három... négy... öt hete talán. Már nem emlékszem.

– Hányszor ragasztgatott?

– Egyszer! Ja, nem, kétszer. Azt hiszem.

– Ki készítette el a cédulákat?

– Én egyedül.

– Hol?

– Az üzemvezető irodájában. Mártika mindig megengedi, hogy használjam a gépét. Amikor elment ebédelni, beültem az írógépéhez.

– A gép karbonszalagos?

– Nem tudom, mi az a karbonszalag. Közönséges írógép. Elektromos.

– No és miket gépelt a cetlikre?

– Marx-idézeteket.

– Sorolja fel őket!

– Nem tudom már mindet. A legismertebbeket. Amiket folyton emlegetnek.

– Mondjon már párat!

– Például... „Kísértet járja be Európát – a kommunizmus kísértete.” A kommunista kiáltványból van.

– Tisztában vagyok vele.

– És hogy van ez angolul?

– Azt nem tudom. Szótárral fordítottam.

– Itt van egy marék cédula. Válassza ki közülük!

Vámosi nem válogat sokáig. Rámutat egyre.

– „Poltergeist went Europe, communism poltergeist” – olvassa a rendőr, nem oxfordi kiejtéssel. – Tehát ez lenne az? A szakfordító szerint a poltergeist jelentése kopogó szellem vagy pajkos démon.

– Én a konzervgyári könyvtár angolszótárában ezt találtam. A nagyszótárban.

– Itt ez a következő: „Worker not home.” A fordító szerint ez valami olyasmit jelenthet: a munkás nem haza. Esetleg: nem megy haza? Na, de miért nem?

– A munkásnak nincs hazája – ezt szándékoztam írni.

– Úgy már van értelme.

– Miért állít ilyeneket, Vámosi elvtárs? – szól közbe Mocsánszki. – Ez marhaság! A nacionalizmus bűn, de a patriotizmus, amely más népeket, különösen más népek dolgozóit is becsüli, az egészséges dolog. Ezt tanítjuk.

– Én állítom? Nem én. Hanem Marx. Olvassa el újra a...

– Ne mondja már! Vagy ha mégis... bizonyosan kiragadta az összefüggésből.

– De hát így állt a tankönyvemben!

– És ez mi akar lenni? – veszi vissza a szót Schiffer. – „Faith folk opiat.” A fordító szerint: Hit, nép, ópium.

– Jaj, én sejtem! – szisszen fel a városi titkár. Aggodalmasan. Mert a párt álláspontja most az, hogy türelmesnek kell lenni az egyházakkal szemben. Persze a hatalom közelébe nem kerülhetnek, de a *Jézus Krisztus szupersztár* lement a tévében, és kapnak pénzt templomfelújításokra is. A Nyugat kéri ezt, hát legyen. Az egyházak eddig sem sok vizet zavartak, akkor minek velük meg a híveikkel a feszültség. És egyébként is. Senkivel nem kell a feszültség. Egyáltalán nem kell feszültség. Vagyis még több feszültség. Mert van elég. Most már az van, hogy még egyet sem kell érteni a párt ideológiájával. Csak dolgozni kell. Rendesen. Hogy az ország kikeveredjen a slamasztikából. Politizálni meg otthon kell. Ha már mindenképp. – A vallás a nép ópiuma – ezt akarja jelenteni, amit Vámosi elvtárs írt. Azonban felhívom a figyelmét, hogy ezt a mottót eddig helytelenül értelmezték. Azt hitték, az ópium azt jelenti: kábítószer. Vagyis hogy a vallás elbutítja a népet. De ebben az összefüggésben azt jelenti: fájdalomcsillapító. Vagyis a vallás a túlvilág ígéretével csillapítja az e világi fájdalmakat. Az öregedést, a betegségeket. Ezt tartsa szem előtt ezentúl, Vámosi elvtárs! Így kellett volna ezt értelmeznie!

– Szem előtt tartom. Azt viszont nem tudom, miért kellett volna bármit értelmezni. Amit May Károly... vagyis Marx Károly leírt, az nem elég? És hát kábítószer meg fájdalomcsillapító, az ugyanaz!

– Nem éppen ugyanaz...

– A következő... – folytatja a főhadnagy –: „Bureaucracy state last goal.” Ez mi?

– Az állam legfőbb célja a bürokrácia – feleli Vámosi.

– Helyes! – kiáltja a titkár. – Csakhogy milyen állam célja? Mert az nem mindegy! És ezt megint oda kellett volna írni! A kapitalista állam végső célja tényleg az elnyomás, ami megvalósul a bürokráciában. De a kommunista vagy a fejlett szocialista államban a legfőbb cél a dolgozók jóléte! A munkától, a munka eszközétől... meg a... munka tárgyától való elidegenedés leküzdése.

– Bizonyára. Én megint csak Marxtól idéztem – dörmögi Vámosi.

– Meggyőződött, Vámosi – mondja a nyomozó. – Elhiszem, hogy a maga műve ez az egész. Egy kérdésem van: miért?

– Miért? – kapja föl a fejét a raktárvezető. – Én inkább azt kérdezem: más miért nem? Hiszen ezek az idézetek eszménk alapkövei. Amiket büszkén hirdetünk. Amire gyermekeinket tanítjuk. Egyet sem én találtam ki. A történelem nem szól másról, mint a kizsákmányolók és a kizsákmányoltak küzdelméről. És 1917. november 7-e óta különösen agresszívek a kapitalisták. El akarják törölni a rendszerünket. És mi még csak ne is próbáljunk híveket szerezni magunknak?

– De ezek a csapnivaló fordítások már önmagukban is nevetségesek! – mondja dühödten a párttitkár. – Legalább utánanézett volna az angol eredetinek!

– Az angol eredetinek? Hát... Marx minden művét németül írta.

– Persze... persze... nem is ezt akartam mondani. Hanem... szóval... miért nem kért fel legalább egy fordítót?

– Felkérhettem volna. Ez igaz. De nem akartam az akciómat nagydobra verni. Egyébként is: „Az igazság erősebb a nyelvtannál!”

– Ez is Marxtól van?

– Természetesen.

– Ez végképp ismeretlen számomra.

– Antonius Fälscher-Gauklerhez írott levél. 1865. május 11.

– Hát igen... a levelei. Az... van neki sok. Vámosi, a szándékai dicséretesek. Ám az időzítés nagyon rossz. Fontos megnyerni ügyünknek a nyugati munkásokat, de fontos a Magyar Népköztársaságot is megerősíteni. Hogy legalább mi, magyar munkások biztonságban legyünk. Most az a helyzet... most éppen katasztrofális helyzetben van az államkincstár. A nyugati export nélkül bedől a gazdaság. Nem veszíthetünk piacokat! És a maga felelőtlen akciója éppen egy megszerzett piacot veszélyeztetett. Örök hála az Eastwindnek, hogy nem csinált ebből nagy felhajtást.

– Szerintem, Mocsánszki elvtárs, ön rosszul látja a dolgokat. Abból indul ki, hogy a vevők elpártolnak termékeinktől a tudományos szocialista szlogeneket elolvasva. Szerintem viszont éppen a fordítottja történhet: az emberek kedve megjön a magyar termékek vásárlására.

– Honnan veszi ezt?

– A magyar termékeket azért veszik Angliában, mert olcsóbbak, mint a helyiek. És kiknek fontos az olcsóság, kiknek kell minden garasukat megfontolniuk? Az ottani munkásoknak. A dolgozó millióknak. Akik számára a marxizmus ugyanolyan fontos, mint nekünk!

– Ki kell ábrándítanom, Angliában van ugyan marxista párt, de évtizedek óta nem jut be a parlamentbe. A taglétszáma úgy ezer fő körül mozog.

– Szomorúan hallom. De hát ez nem épp a felvilágosító propagandára kell, hogy sarkalljon bennünket?

– Most én iszok egy kávét! – fakad ki Mocsánszki.

– Én is innék! – mondja Schiffer.

– És én is – jelentkezik a raktárvezető. Majd halkán: – Ha lehet egy másodikat.

– Mit bánom én!

– És az alapszervezeti titkár elvtárs megkérhetné a titkárnőjét, hogy hozzon abból a kókuszos kekszből is. Amit a vendégeknek szoktak... Á, nem fontos. Csak ha mégis van belőle...

– És miért pont most kezdte el a propagandát? – kérdi a kávézás után Vámositól Schiffer nyomozó.

– Mert most visszük a sok zöldborsót.

– Mi köze ehhez a zöldborsónak?

– Angliában az a kenyér. Ami nekünk a búzavekni, az nekik a zöldborsó.

– Ezt nem tudtam.

– Még fontosabb a kenyérnél. Ezzel küzdötték le az éhínségeket. A borsó tele van fehérjével és vitaminnal. A hajós népeknek, az angoloknak meg a hollandoknak mindig a borsó volt a legfőbb élelmük. Az kiszárítva évekig elállt.

– Én azt hittem, babot vittek a tengerészek.

– Azt is. De leginkább szárított zöldborsót. Most már vihetnek konzervborsót is. Azt nem kell vízbe áztatni felhasználás előtt. Főzni sem kell.

- Honnan tudja ezeket?
- Schwindelmeister *Nagy hajózási könyvéből*.
Mocsánszki közbevág:
 - Minek kell magának ilyenekkel foglalkoznia?
 - Érdekel a világ, a történelem. Mi mással kéne foglalkoznom?
 - Azzal, hogyan lehetne több pénze.
 - Az is érdekel, elhiheti.
 - Akkor lépjen be egy vállalati gmk-ba! Vagy legyen maszek! Már megengedik. Segédet is felfogadhat. Mi is az eredeti szakmája?
 - Géplakatos vagyok.
 - Az most nagyon menő. Hívják a maszek géplakatosokat liftekhez, szivattyúkhoz meg... mindenféle masinákhoz. Egy vagyont kereshetne. A maszekok Nyárligeten is Mercivel járnak.
 - Legyek kapitalista?
 - Nem. Vagy mit bánom én! Csak ezt a cédulázgatást fejezze be! Dolgozzon, és gyűjtse a pénzt, ne politizáljon!
 - Én nem akarok lemondani arról az eszméről, hogy megteremtjük a dolgozók igazságos országát.
 - Tehát nem érzi jól magát Magyarországon? – kérdi célzatosan Mocsánszki. Mert eddig az volt a párt álláspontja, hogy küzdeni kell az emberek, vagyis a munkaerő külföldre távozása ellen. Most viszont már azt emlegetik a pesti eligazításokon: „akivel sok a gond, menjen csak nyugatra! Ne rontsa itthon a levegőt! Kap turistavízumot.” – Vámosi elvtárs, gondolt már arra, hogy Angliában élve szervezi az ottani munkásmozgalmat?
 - Szoktam erről ábrándozni. De nem lehet. A nyelvet nem beszélem tökéletesen. A feleségem a gyerekekkel nem jönne. És engem is túl sok szál köt Magyarországhoz. Én innen fogom felvilágosítani az angol munkásokat. A konzervgyárból. Vagy ha elküldenek, akkor máshonnan. Marx Károly a példaképem. És nem válok meg tőle. A magyarokról azt írta: „Nincs forradalmibb nép a magyarnál! Az egész világnak példát kell vennie róluk! Ha a fellázadt proletariátusra gondolok, mindig a Budai várat ostromló honvédek jutnak az eszembe.” Ignaz Schwarzmarchhoz írott levél. 1851. január 2.
 - Marx támogatta a szabadságharcot, azt tudom.
 - Támogatta. Írásban és tettben. Ott volt a honvédséggel szövetséges bécsi diákok között. Együtt rohamozták a császáriak állásait.
 - Nahát! Ezt miért nem tanítjuk?
 - Sok kevésbé ismert, tanulságos részlete van Marx életének és műveinek.
- Mocsánszki nézi ezt a rendíthetetlen arcot. Már nem mérges rá. Hanem csodálkozik. Aztán elszégyelli magát, amiért támadta és kioktatta. Hisz pont most lenne szükség ilyen emberekre. Amikor a kapitalizmus már kinyújtotta csápjait az ország felé. Sőt, már be is jött: az amerikaiak farmernadrággyműve építenek, a kormány pedig az IMF-től vesz fel hitelt. Most kéne egy rendíthetetlen hitű helyi pártvezér. Amilyen ő volt harminc évvel ezelőtt. Aki átvinné az ő helyét. Mert a helyére pályázó nyárligeti párt- meg KISZ-vezetőket csak a nyugati zene, a nyugati ruhák, a nyugatra való utazás érdekli. Nem hivatásnak, hanem pénzszerzési forrásnak tekintenék a státuszt.
 - Mondja, Vámosi elvtárs, van magának érettségije?
 - Van. Technikumi.
 - Bizonyosan részt vett már ideológia továbbképzésen.
 - Igen.

- Be kéne iratkoznia a marxista-leninista esti egyetemre. Aztán elvégeznie a szakosítót.
- És ezt miért csináljam?
- A tudásért. És... mert terveim vannak magával.

*

A 007-es ügynök megrögzött antikommunista, így Magyarországon be vannak tiltva a James Bond-filmek.

Magyarországon mindenki James Bond-filmeket néz. Házi vetítéseken.

A nyárligeti konzervgyár KISZ-klubjának videotékájában megvan az *Egri csillagok*, a *Kés a vízben*, a *tizedes meg a többiek* és sok Louis de Funès-klasszikus, de ezekről még a celofánt sem vették le. A stúdiós most is a *From Russia with Love*-ot helyezi be a lejátszóba. A tévé-készülék monitorán megjelenő kép szállkás, a színek mattok, mintha minden szereplőt és az egész környezetet kimosták volna: sokadik másolás már a film. De Sean Connery és a Bond-girlök mindent feledtetnek. A konzervgyári lányok tapsolnak a főhős megjelenésekor.

Vámosi Jenő nyolcadjára nézi a filmet, s az ő fejében nem a tompa hangalámondás visszhangzik, hanem minden szereplőnek a saját (vagyis annak elképzelt) hangja. A filmen kívüli világ megszűnik, hogy a raktárvezető elmerüljön a történetben, hogy része legyen magának a filmnek.

Helyszín: a brit titkosszolgálat, a SIS központi épülete Westminsterben.

James Bond belép M. titkárságának előszobájába, leveszi kalapját, és messziről a kalaptartóra dobja.

James Bond: Ops! A legjobb mutatóványom.

Miss Money Penny (a titkárnő) ámulattal nézi ezt. M. (a titkosszolgálat vezetője) int Bondnak, hogy jöjjön be vele az irodába.

Miss Money Penny: Odabent nem ússza meg egy mutatóvánnyal, azt hiszem.

Az irodában:

James Bond: Tatjana Ivanovna? Az életemben nem hallottam ezt a nevet.

M.: Nevetséges, ugye? Fiatal lányok könnyen lángra gyúlnak filmszínészek fényképe láttán.

James Bond: De nem egy orosz kódfejtő egy brit ügynök fényképe láttán! Hacsak nem beteg. *(elkomolyodva)* Szerintem csapdát készít elő nekünk a KGB.

M.: A napnál világosabb. És a rejtjelező gép a legfőbb csali.

James Bond: Az áldóját! A CIA évek óta álmodik egy ilyen gépről!

M.: Mikor a nő jelezte az isztambuli összekötőnknek, hogy a géppel át akar szökni hozzánk, azt a feltételt szabta, hogy maga menjen érte Isztambulba. Bond, holnap reggel nyolc harminckor indul a gépe. Az ellátmányosok készítettek egy csinos kis poggyászt magának.

M. telefonon bekéri Q.-t. És Q., az ügynök, Vámosi Jenő képében érkezik. Kezében táská. (Vámosi a KISZ-klubban ülve látja filmbéli magát, de bent, a filmbéli irodában állva meg maga mellett látja M.-et és Bondot.) Kinyitja a táskát, és magyarázni kezd.

Q.-Vámosi Jenő: Egyszerű bőrtáska. Benne húsz darab golyóval. A felső szélén pedig egy tör. A biztonság kedvéért. A táskában talál egy puskát. Infravörös keresővel. És ezer font sterlinget. Meg egy szokványos hintőporos dobozt. Könnygázgránát van benne.

James Bond: Hasznos eszközöknek tűnnek.

Q.-Vámosi Jenő: És kap még egy eszközt. Engemet. M. utasítására.

James Bond: Tehát bedobják a mély vízbe? Úgy tudom, eddig Magyarországon teljesített szolgálatot.

Q.-Vámosi Jenő: Így van, az ottani pártelitről adtam jelentéseket. Beépültem a rendszerbe. Azt hitték, fanatikus bolsevik vagyok. Közben persze folytattam a fellazítást. Anyagokat és pénzt adtam az ellenzékieknek.

James Bond: És most kedve támadt megcibálni az oroszok bajuszát is? Tán csak nem a 007-es státuszt is meg akarja szerezni?

Q.-Vámosi Jenő: Szeretném.

James Bond: Hát persze. És az ehhez tartozó fizetséget. Meg az elismerést. A szabad világ tiszteletét.

Q.-Vámosi Jenő: Mr. Bond, készen állok a szabad világ szolgálatára!